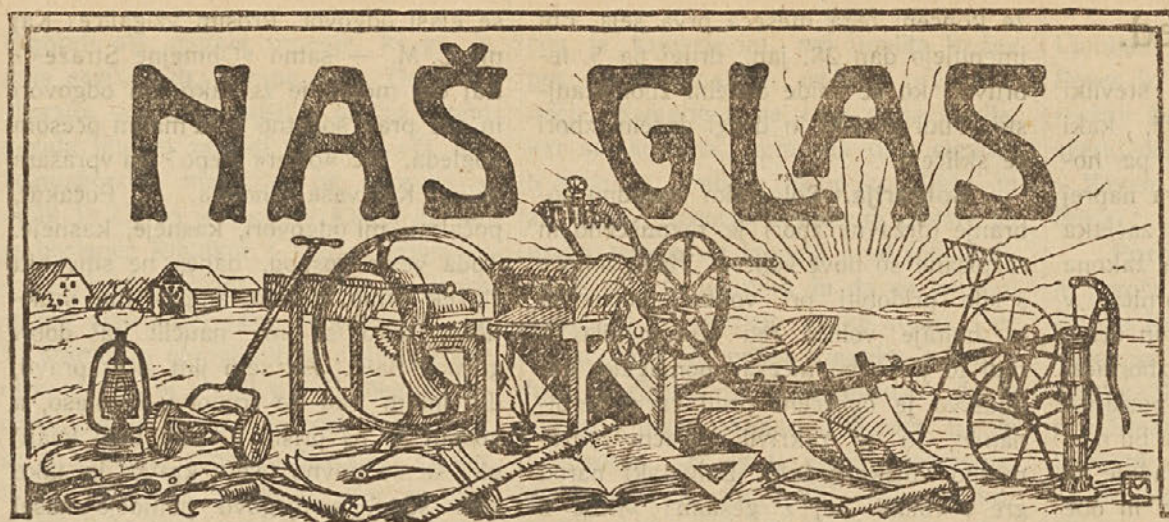

Izhaja vsak petek. —
Cena mu je 3 K na leto,
za Nemčijo in druge de-
žele 4 K, za Ameriko 1 dol
Posamezne številke 8 v.

Izdajatelj in lastnik: Kon-
sorcij lista »Naš Glas«.
Odgovorni urednik Makso
Hrovatin. — Tiska tiskarna
Maks Hrovatin v Ljubljani.

Dopisi naj se frankirajo in
pošiljajo na: Uredništvo
lista »Naš Glas« v Ljub-
ljani. — Naročnina, re-
klamacije in oglasi naj se
pošiljajo na: Upravišтво
lista »Naš Glas«, Ljub-
ljana, Wolfova ulica 12.

Neodvisen gospodarsko-političen tednik.

Štev. 4.

V Ljubljani, dne 23. januarja 1914.

Leto I.

O potrebi kmetijskega združevanja.

Pod združevanjem ali organizacijo razumemo spojevanje ljudi enakega poklica ter stanu z namenom, da varujejo svoje gospodarske koristi in da si med sabo pomagajo. V državi je mnogo stanov, koristi enega stanu so pogosto škoda drugemu stanu.

Kmetovalec hoče živino drago prodati, mesar jo hoče ceno kupiti; delavec v tovarni hoče znižati število delavnih ur in imeti boljšo plačo, tovarnar hoče dati manjšo plačo in imeti več dela od delavca; podobno razmerje je na kmetih med gospodarjem in posli. zato se ljudje enakega poklica in stanu združujejo, stavijo skupno enake zahteve in zmagajo. Na vsak način pa branijo svoje koristi pred napadi od drugih stanov. Kakšno moč ima v sebi združitev ali stanovska organizacija, naj navedem nekaj slučajev:

Zelo močno so organizirani črkostavci. Danes zahtevajo od lastnikov tiskarn zvišanje dnevne plače in pol ure manj dnevnega dela. To zahtevajo vsi črkostavci cele Avstrije. Tiskarne so v veliki zadregi in nosijo velike izgube, ker marsikje stoje vsi stroji. Končno se bodo morale tiskarne udati, če nočejo same sebe gospodarsko uničiti.

Tovarnarji, ki izdelujejo iste izdelke v Avstriji, so vsi med seboj združeni in vsako leto določijo enake cene svojim izdelkom. Cene seveda tako določijo, da je v njih korist in na

škodo onih, ki dotične izdelke rabijo, ker jih drugod sploh ne dobijo.

Danes so organizirani delavci, obrtniki, trgovci, uradniki, duhovniki, prav vsi stanovi edino kmet na Kranjskem ne pozna moči organizacije, zato so tudi gospodarske koristi našega kmeta brez obrambe brez varstva.

Naš kmet živi pod vtisom prevare in obupa.

Gospod župnik je oznanjal pred volitvami v cerkvi: Dragi kristjani, volite može, ki vam jih mi priporočamo. To so pravi krščanski možje, sreča in blagoslov božji bo v vaši hiši, polje bo bogato obrodilo, živina se vam bo množila, dohodki bodo rastli, davki se vam bodo odpisali. Gospod kaplan je od hiše do hiše prigovarjal volilcem: volite naše može, ti bodo govorili za vas, novi časi pridejo za slovenskega kmetovalca, deželna blagajna vam bo na stežaj odprta.

Ko minejo volitve, se nikdo več ne briga za našega kmetovalca. Davčni vijak vedno huje pritiska, delavci so vedno dražji, pride nesreča v hišo, bolezen v rodbini, ogenj uniči gospodarska poslopja, toča pobije žetev, bolezen v hlevu — in gospod župnik in kaplan imata samo pomilovalne besede za nesrečnega kmeta. Če je nesrečni kmet slučajno pristaš S. L. S., utegne dobiti iz deželne blagajne malo podporco, za katero pa mora tudi on, kmet, stebel deželne in državne gospodarske moči, prosjati od Ponca do Pilata.

Majhnega in ponižanega se čuti danes kmet, ker je oddal prostovoljno

svojo moč roke ljudem, ki to moč izrabljajo nad njim, kakor rabi voznik bič nad konjem. Starodavna preteklost nam dokazuje, da politika drugih stanov ni nikdar podpirala našega kmeta. Še pred 60 leti so imeli gospodje poleg grajščakov vso deželno in državno oblast v rokah. In kako se je takrat godilo kmetu, lahko povedo stari očetje. Kmet je tvegaval in krvavel s svojimi žulji za gospodo po farovžih in gradovih, sam pa je bil brez pravic in premoženja. **Kakor nekdanj tako je še danes**, samo s to razliko, da znajo danes svoje kmetu škodljive načrte bolj skrivati. Ustanavljajo društva, posojilnice itd. — Posledica vsega tega pa je, da so kmetije vedno bolj zadolžene, iz kmeta se izvablja vedno več denarja za različne namene. Strah kmeta pred drugimi stanovi je vedno večji. Bližajo se časi, ko bo imel tujec nad ženo in hčerami večjo oblast kakor hišni gospodar in rodbinski oče.

Po domače rečeno: **Na vseh koncih in krajih je danes kmet primoran plesati tako, kot mu godejo drugi.**

Ali ni to zanj sramotno? Ali ni žalostno, če v takih razmerah kmet obupava nad pravico ter poštenostjo in nad samim seboj? In mar res ni pomoči?

Kmet, ne obupavaj, marveč postavi se na lastne noge, pomagaj si sam! Ustvari si krepko gospodarsko in politično stanovsko organizacijo in potem bodo drugi plesali tako, kot jim boš zvižgal Ti!

t.

Političen pregled.

Državni zbor. V zadnji številki »Našega Glasu« smo pojasnili, kaki novi davki nas čakajo. Danes pa hočemo pisati kako se ta zadeva naprej razvija v državnem zboru. Od začetka sta si glede novega davčnega zakona nasprotovala gosposka zbornica, v kateri sede sami knezi, grofi in drugi plemenitaši, ter državna zbornica, kjer sede tudi naši državni poslanci. Vsled teh nasprotstev bi kmalu bil razpuščen državni zbor. Na vse zadnje so se pa stvari vendarle obrnile in obe zbornici sta sklenili po svojih odposlancih za vse člane obeh zbornic obvezen dogovor. Nihče ni mislil, da se bo v državnem zboru še kakšna težava pokazala in vsi so bili prepričani, da bo državni zbor prav gladko rešil svoje naloge. Prišlo je pa drugače. Dunajski nemški krščanski socialci so naenkrat hoteli dano obljubo snesti in nastopili so proti — dogovoru. Cela Avstrija jih je vsled tega nemožatega in figavega obnašanja obsodila. Ker jim je pa bila bolj pri srcu njihova strankarska in osebna politika kot pa splošna korist ljudstva, so tudi vstrajali pri svojem nasprotovanju. Kakor pa isti tiči navadno v isti smeri lete, zato se je dunajskim Nemcem pridružil tudi naš deželni glavar dr. Šusteršič in hotel postati zanje mešetar. Šel je in stavil v državnem zboru zanje nov predlog, ki je bil nasproten gorej omenjenemu dogovoru. Dr. Šusteršič je mislil, da ima v parlamentu še isto veljavo kot jo je imel takrat, ko je načeloval »Slovanski Enoti«. Zanašal se je, da bo njegov predlog z veliko večino sprejet, njegova slava pa pomnožena. Včeraj pa je glasovanje pokazalo, da nima dr. Šusteršič v državnem zboru nobenega ugleda več. Za njegov predlog je bilo oddanih le **77 glasov proti pa 268**. Dr. Šusteršiča so celo njegovi ožji tovariši zapustili. Vse časopise je polno o dr. Šusteršičevi polomiji. Odkar so Slovani spoznali **neslovansko in neslovensko** politiko dr. Šusteršiča obračali so mu hrbet. Njegova slava je temnela kakor prazna lešcerba. Sedaj je dr. Šusteršič v parlamentu doigral. Vrnil se bo iz njega kot ista neznamenatna oseba, kakor je vstopil kot neznamenatna oseba vanj. Božji mlini meljejo sicer počasi, a gotovo!

Deželni zbori. Že v tretjič se je radi državnega zbora preložilo zasedanje kranjskega deželnega zbora. Sedaj morda vendar obstane pri tem, da bo

že koncem tega meseca prva seja. Eni imenujejo dan 28. jan., drugi pa 5. februar, ko se snide deželni zbor kranjski. Tudi goriški in drugi deželni zbori se skličejo.

Bolgarija. Bolgarsko narodno sobranje (državni zbor) je razpuščen in razpisane so nove volitve. Vlada si hoče s silo pridobiti pri volitvah večino in bi najraje volilni red izpremenila. A tudi to ji ne bo ničesar pomagalo, ker ljudstvo je ogorčeno proti carju Ferdinandu, ki je zakrivil nesrečno bratomorno vojsko s Srbi. Bolgarski narod gre v volilni boj z geslom: »Proč s Koburžanom Ferdinandom«. Bolgarija stoji pred revolucijo.

Dopisi.

Popotnik iz trebanjsko-šentjanske doline. Kupil sem si že pred leti nove sani, da bom hitreje smukal po vaši zanimivi dolini in zbiral še bolj zanimive dogodke, toda glej ga spaka, belih muh ni bilo od nikoder in tako so počivale sani pod kozolcem, jaz pa sem se zarekel, da se prej ne oglasim, dokler ne bo kaj od muh. Sedaj pa, ko ga je palo malo nad komolec debelo, brž zaprežem mojega fuksa in žin-žin-žin — se posankam po dolini, da zopet tu in tam malo popuksam. Smo že v Karmelu. Vse nekam tiho. Vprašam, kako se kaj počuti moj prijatelj Gmajnar. Odgovor: Niks do, jec hobma direktor Raanda. Rebol? Šon furt, Filip? vuh beg! Moj Bog, sem si mislil, tu je ja vse tajč le štajnkoln je še krajneriš! Donk šen, reht šen, pit šen, z Bogom, sem si mislil, zagrabil za bič in hi v Šentjanž. Konj zavije kot po navadi k Prijatelju. Dobim ga kot ponavadi pri gorki peči. Dober dan gosp. župan! O, nič več, sem že oddal, se glasno odreže. Komu pa, ga začudeno vprašam? Majcenu tja le gor! Naš g. fajmošter bi imeli sicer radi župana na Leskovcu, pa se nam je vendar zdelo malo predaletč, zato se pa nismo mogli zediniti, dasiravno se drugač »kaj dobro zastopimo ker so fest gospod«, pa smo ga rajše obdržali pri fari. Gosput so bli tako nejevoljni, da niso pustili ta dan nič klenkati, dasiravno sla bila potrkaca že ves dopoldne v berajtšoft in sta kar čakala na signal. No, prav sem si mislil, Majcen je fest fant, žal, nimam časa, da mu stisnem roko, toda obiščem ga prihodnjič. Grem pa k bližnjemu sosedu Repovšu. Tam imam znanca Pepčka, ki je imel včasih kaj rad »črnooke, črnolase«. O, zdravo! Bog daj,

se glasi odgovor. Prosim vžigalice! Kaj nič C. M. — samo »Obmejne Straže«? Kaj češ mohn, je že tako, mi odgovori in me prav sočutno s ta malim očesom pogleda. Nič »ofcet« Pepo? ga vprašam dalje. Kaj vaša črnooka... Počakat, počakat, mi odgovori, kasneje, kasneje. Toda veste gospod, danes ne sme biti človek samo idealen, ampak tudi praktičen, tako so me naučili naš dobri gospod Bajc. Jaz sem jim sicer pravil, da imam rad že črnooko, črnolaso, a gosput so pa pristavili: fant bod' kšajt' glej še na povno težko kravo in tako sem sedaj z njegovo pomočjo našel svojo zaročenko, kojoj ljubim z vso 40letno mladeniško ljubeznijo. — Prihodnjič pa še kaj več,

Domače novice.

»Naš Glas«, »Slovenski dom« in »Domoljub«. Marsikomu ni jasno stališče, kakršno zavzema »Naš Glas« napram ostalim tednikom. »Naš Glas« je, kakor že od prve številke naprej povdarjamo, **glasilo snujoče se samostojne kmečke stranke** in nima kot tak nobenega stika z že obstoječimi političnimi strankami. »Slov. dom« bo v bodoče le **glasilo načel narodno-napredne stranke**. »Domoljub« zagovarja politiko farovžev, oziroma S. L. S. — **Deželani naročajte in širite »Naš Glas«!**

Samostojen kmečki kandidat za nadomestne volitve na Notranjskem. Pretečeno nedeljo se je vršil v Šent. Petru na Krasu shod zaupnikov celega notranjskega okraja za nadomestne deželnozborske volitve. Sprejela se je soglasno **samostojna kmečka kandidatura posestnika Ivana Urbančiča iz Trnovega**. Vrlega moža pozna cela Notranjska kot vzornega gospodarja.

Govor poslanca A. Ribnikarja o Završnici prinašamo danes v gospodarskem oddelku. Kakor znano, vršilo se je v zadnjem zasedanju deželnega zbora zelo zanimiva in važna razprava o električnih centralah na Završnici. Javnost je zahtevala od deželnih gospodarjev pojasnila, kaj je prav za prav s tem deželnim podjetjem, je-li res zavoženo ali ne. Dr. Lampe, ki gradi Završnico, se je na vso moč trudil, da bi prikril resnico o Završnici. Deželnozborska večina S. L. S. je odklonila tudi predlog, da naj se izvoli od deželnega zbora posebna komisija iz vseh strank, ki naj natančno preišče celo zadevo o Završnici. Dr. Lampe je tudi pripeljal v deželni zbor dva deželna strokovnjaka.

Prebrati sta morala mnenje, ki ga je jima sestavil dr. Lampe sam. Deželno-zborska večina je mislila, da bo s tem nasula ljudem zadosti peska v oči, deželnozborsko manjšino pa spravila v molk. Prišlo pa je drugače. Kakor znano, je poslanec Ribnikar s svojim govorom o Završnici razkrinkal deželne zvedence in jim doprinesel take protidokaze, da so sramotno obmolknili in odšli iz zbornice, ne da bi mogli ovreči njegove trditve. Še le z govora posl. Ribnikarja se je izvedela resnica o Završnici. Govor še ni bil nikjer priobčen, ker so poslanci šele pred kratkim dobili stenografske zapisnike svojih govorov.

Nadomestne deželnozborske volitve na Notranjskem. Kakor se zatrjuje vrše se nadomestne deželnozborske volitve za sodne okraje Postojna, Logatec, Cerknica, Lož, Ilirska Bistrica in Senožeče šele v postnem času, koncem meseca **marca** ali začetkom **aprila**. Odločeno je tudi, da se bo volitev vršila na podlagi novih volilnih imenikov. Kdor želi glede volitev kakih pojasnil, naj se obrne na naslov: **Kmečka pisarna v Ljubljani**.

Miljonska pravda deželnega odbora kranjskega. Tomaž Pavšlar, posestnik v Kranju je vložil tožbo proti deželi kranjski za izplačilo 1 milijon 600 tisoč kron. Včeraj se je vršila pred ljubljanskim deželnim sodiščem tozadevna obravnava. Tomaž Pavšlar trdi, da je dežela kupila od njega vodne sile v Jami, Otočah in Zbiljah. Zahteva, da se prizna kupna pogodba med njim in deželo v znesku 1,600.000 K. Kupnina 1 milijona naj se izplača tekom 14 dni, drugo pa pozneje. O izidu zanimive obravnave poročamo prihodnjič.

Zanimiva razprava pred okrožnim sodiščem v Novem mestu. Dne 9. t. m. je bila pred novomeškim okrožnim sodiščem zelo zanimiva razprava proti ciganki Josipini Grilovi. Bila je obtožena, da je osleparila Terezijo Kuharjevo za deset kron s pretvezo, da ji ozdravi kravo, ki jo baje »matrajo coprnice«. Ciganka Grilova je stara 30 let in pristojna v Št. Lampret pri Zagorju. Od okrajnega glavarstva v Celju ima dovoljenje, da nastopa kot muzikantinja in pevka. Ona, cigan Brajdič in njen triletni otrok so prenočevali pred Božičem pri Kuharjevih na Stojanskem vrhu. Isto noč pa je Kuharjevim zbolela krava in ciganki se je dejalo, da napade bolezen kravo vsake kvatre enkrat, kar povzroči coprnice. Ciganka je nato rekla, da se coprnice »panajo« z molitvijo in mašami. Naro-

čila je Kuharjevim, naj molita križev pot na pokopališču in sicer pred polnočjo. Kuharjeva pa tega nista storila, ker sta se bala, zato sta dala ciganki 6 kron za molitev na pokopališču in za maše. Denarja seveda ni oddala za maše, temveč je izjavila pred sodiščem, da bi bilo to neumno in da so neumni ljudje, ki še varujejo v take stvari. Čez nekaj časa je prišla ciganka zopet v hišo in gospodinja ji je povedala, da je videla v hlevu »šajna«. Ciganka pa je odgovorila, da je ta »šajn« znamenje, da čuva velik, star hudič »šac«, za kar je bilo treba dati zopet nekaj za maše. Kuharjeva ji je iznova dala 4 K in dva petelina. Ciganka je namreč dejala Kuharjevi, da bo jedla z velikim hudičem kokoš. Ta pojedina z hudičem pa je bila seveda le pretveza za lahkoverno Kuharjevo. Kuharjeva je obljubila ciganki še 20 K, če prežene hudiča. Na sveti večer je prišla ciganka po to nagrado, a Kuharjevi so jo privezali k mizi, nato pa je prišel orožnik, ki je aretiral sleparsko ciganko. Ogolufana Kuharjeva je izpovedala kot priča, da je res verjela, da »matrajo coprnice« njeno kravo in da je verjela tudi bajko o velikem hudiču. »Šac« pa je prepustila Kuharjeva ciganki, če prežene hudiča. Na vprašanje predsednikovo, kako da je kljub temu, da je vse vrjela ciganki, to privezala in poslala po orožnike, pravi Kuharjeva: »Glede starega hudiča sem bila v velikih skrbeh. Nisem imela miru in šla sem k izpovedi. Kaplan mi je dejal, da ni v hlevu ne coprnice, ne hudiča, ampak da ima krava »kvaternu muhe« (!) Ciganka je bila obsojena na šest tednov strogega zapor in na povrnitev 10 K in dveh petelinov.

60 let duhovnik. V Ljubljani je te dni obhajal 60letnico svojega maševanja stolni prošt Ivan Sajovic.

Ogenj. V Količevem, občina Podrečje, je pogorel kajžar Peter Stare. Škode je 1200 K.

Umrli. V Zagorju na Krasu je umrla Neža Fatur, rojena Domicelj v 74. letu. — V Spod. Šiški je umrl sekundarij deželne bolnice dr. Rado Pesjak, star še-le 30 let. Prepeljali so ga v rodbinsko grobišče v Kamno gorico. — Umrl je v Št. Vidu pri Brdu, duhovnik v pokoju, Jožef Gregorič, rojen l. 1864. — Umrl je v Ljubljani šolski svetnik Vilibald Zupančič, star 72 let. — V Trstu je vsled burje izgubil na hangarju ravnotežje delavec Danelon iz Gorice in padel 8 metrov globoko. Obležal je mrtev. — V deželni bolnici v

Ljubljani je umrl 53letni tovarnar Franc Pevec iz Ihana. — Na Gori je umrl tamošnji župnik Lavtar. Pokopali so ga včeraj dopoldne. — Profesorju Majcenu v Novem mestu je umrl 6letni sinko Boris.

Poroke. V Zagorju na Krasu se je poročil Josip Moženič iz Trsta z Valentino Koren. V Šent. Vidu nad Ljubljano se je poročil Anton Jovan z Ivanka Slapničarjevo. — V Šmartnem pod Šmarno goro se je poročil Franc Gregorš z Ivanka Sever, gostilničarko na Šmarni gori. — V Idriji se je poročil Josip Šepetavec z Marijo Štrausovo.

S knjižico poštne hranilnice je hotel slepariti krojaški vajenec Franc Hostnik, doma iz Moravč pri Litiji. Iz vloge 2 K je ponaredil vlogo 90 K. Poštni uradnik, ki je goljufijo spoznal, ga je dal takoj zapreti.

Kakor sraka je kradel Franc Makovec v Mostah pri Ljubljani v kurilnici železnice in po hišah. Sodišče ga je obsodilo na 10 dni zapor. Makovec je bil vnet član »Orla« in tudi strasten agitator za S. L. S. Včasih je agitiral, sedaj bo pa študiral.

Mizo s 400 kronami ukradel. V občini Trebeljevo je tamošnjemu gostilničarju Alojziju Dintlu neznan človek po noči ukradel malo mizo, v kateri je bilo spravljanih 400 K. Tat je na dvorišču mizo razbil in jo pobrisal z denarjem.

Ponarejeni laški bankovci v Trstu. V Trstu so zaprli več oseb, ki so menjavali po bankah italijanske bankovce po 50 do 100 lir. V Reki so tudi zaplenili ponarejenega laškega denarja za 10.000 lir.

V Celovcu primanjkuje vode. Celovski župan je izdal na meščane ukaz, da morajo varčevati z vodo v vodovodu. Pravijo, da primanjkuje vode, ker je vodovod pomankljivo zgrajen. Napake ne morejo najti.

Že četrtrič obesil se je sodar v Celovcu. Ko so ga zopet rešili, je dejal, da se bo še enkrat obesil.

Nezgode in nesreče. V Grobelnem pri Celju je padel železniškemu sprevodniku Martinu Fabjanu tri kvintale težek hlood na nogo in mu jo zmečkal. — V Ljubljani je padel železniški sprevodnik Ivan Grilc s strehe železniškega voza in si pretresel možgane. — Pri Trgu na Koroškem je zgorelo 18mesečno dete. Posteljica se je vnela vsled goreče svetilke. — V Trstu je vrgla burja v morje delavca Calcina. Rešil ga je iz vode mornar. — Pri spuščanju parnika »Szent Istrana« v morje je

sidro več delavcev težko in lahko ranilo. Eden je bil tudi takoj mrtev. Sidrova veriga je bila preslaba in je počila. — Jože Žagar iz Tujnc pri Kamniku je vozil drva iz gozda. Zdrčal je pred voz in prvo kolo mu je šlo čez vrat. Mrtev je bil na mestu.

75 letnica iznajdbe fotografije.

Letos je minulo 75 let, kar sta Francoz Daguerre in Anglež Talbot izumila fotografsko umetnost. Kar so že učenjaki o tej umetnosti prerokovali pred 75 leti, se je vse izpolnilo. Iz skromnih začetkov se je fotografska umetnost razširila po celem svetu in povzdignila do občudovanja vredne dovršenosti. Postala je največjega pomena za znanost in za praktično življenje.

Žrtve hribolastva. Leta 1913. je smrtno ponesrečilo v Alpah 114 hribolasccev; od je bilo 43 Avstrijcev, 39 Nemcev, 16 Švicarjev, 3 Francozi, 2 Laha. Med njimi je bilo 6 žen, 3 gorski vodniki in 4 vojaki. V zadnjih 10. letih je smrtno ponesrečilo v Alpah skupno 1052 turistov.

Umrli v Ameriki. Jakoba Poklukarja iz Sp. Radolne pri Gorjah je vlak razmesaril v Forest City Pa. — V Denverju Colo se je utopil v vroči vodi Jožef Govednik, doma iz Lokvice pri Metliki.

Pri žveplanju sodov zastupil se je v Celovcu gostilničar Bukan. Iz kleti so ga prinesli nezvestnega. Ni nobene upanja, da okreva.

Na cesti zmrznil je pri Rojah 64 letni Filip Fale.

Nesreča s puško. Nadporočnik Gottberg je skočil s puško čez jarek tako nesrečno, da mu je šel strel skozi glavo in je bil takoj mrtev.

Najdaljši dan na svetu ima norveško mesto Hammerfest; solnce tam sveti in ne zahaja od 13. maja do 29. avgusta, to je 77 dni. Najdaljša noč pa traja tam tudi 2 in pol meseca.

Dan dobrih cest. V ameriški državi Missouri imajo slabe ceste. Guverner te države je določil zato 2 dni v mesecu in ju imenoval „dneva dobrih cest“. Na ta dneva so morali vsi moški popravljati in nasipati ceste. Res se je to dobro obneslo. Zdravniki, advokati, duhovniki, trgovci itd. so se oborožili z lopatami in motikami in popravljali ceste. V teh dveh dneh so izvršili dela v vrednosti 5 milijonov kron.

Čisti dobiček od tobaka znaša v Avstriji na leto okrog 180 milijonov kron. V celi državi je 30 tobačnih tovarn, 1000 glavnih in 70.000 navadnih trafik.

Nova iznajdba za pobijanje ljudi. V Angliji preizkušajo sedaj novo strojno puško, ki lahko v eni minuti pobije 800 ljudi. Deset takih strojev v 10 minutah lahko uniči 2 armadna zbora. Streljati se bo moglo z njo tudi iz aeroplana. Iznašel je puško ameriški polkovnik Lewis.

Govor dež. poslanca Ribnikarja o Završnici.

(Po stenografskem deželnozborsk. zapisniku.)

Odgovor, ki smo ga slišali od strokovnjaka visokega deželnega odbora, nas v nikakem oziru ni zadovoljil. Glavnega vprašanja, okoli katerega se vse suče, in ki vzbuja splošno radovednost, namreč vprašanja rentabilnosti (dobičkanosti) niso deželni strokovnjaki prav nič pojasnili, tako da stojimo mi glede Završnice še sedaj v tisti temoti kakor prej. Mi smo mislili, da se bode čisto natančno pojasnilo, koliko investicijskih stroškov je pričakovati za celo podjetje, mi smo mislili, da se bode specificiralo (natančno obrazložilo) letne izdatke, na drugi strani pa napravilo proračun za letne dohodke. Toda niti tega, niti drugega nismo slišali. Gospod inženir Sernec nam je sicer pravil, da so na Virtemberskem take podeželne električne centrale visoko aktivne, povedal nam pa ni prav nič, kakšna podlaga za rentabiliteto je dana pri nas. Ker torej niti od gospoda referenta deželnega odbora nismo dobili o rentabiliteti nikakih pojasnil, niti nam jih niso dali gospodje deželni strokovnjaki, dovoljujem si jaz o rentabiliteti nekoliko obširneje izpregovoriti.

Investicijski stroški pri Završnici.

Smatra se lahko, da je do sedaj investiranega v Završnici 450.000 K ali po mnenju dr. Trillerja 650.000 K. Vzemimo pa svoto . . . K 450.000

Razen že investiranega kapitala bodo pa stroški za gradbo strojarne, hiše za osobe, za diete uslužbencev in deželnih odborikov znašali okroglo . . . » 200.000

Tretjič mehanična dela, in sicer: dve turbini po 1500 konjskih sil in dva regulatorja z montažo vred » 200.000

odnos . K 850.000

prenos . K 850.000

Četrtrič električna dela v celem dva generatorja, tudi računano po 1500 konjskih sil, s sklopno desko » 200.000

Nadalje pridejo stroški za omrežje, in sicer 50 km za visoko napetost in za razvodno omrežje za nizko napetost. Pri tem je treba vpoštevati, da se bo to omrežje velikokrat križalo z železnicami, s telefonskimi in telegrafskimi žicami, kar bo tudi veliko stalo. Dalje je treba vpoštevati, da bodo ponekod potrebni kabli, tako da se sme računati, da bo vse to omrežje stalo . . . » 400.000

Šestič bo treba napraviti 20 transformacijskih postaj po 5000 K. . . . » 100.000

Torej bodo vsi investicijski (nabavni) stroški znašali . . . » 1,550.000 in to je minimum, ki pri teh centralah sploh pride v poštev.

Sedaj pa prihajam na podlagi investicijskega kapitala k razmišljanju o letnih izdatkih in dohodkih.

Troški pri Završnici.

Pred vsem pride v poštev osobe. Gospod ravnatelj bo imel z dijetami vred na leto nad 8000 K; drugič nadmonter 3600 K, dva pomožna strojnika nad 3000 K. Pravzaprav bi morali po mojem mnenju biti trije pomožni strojniki, ker zakoniti predpis zahteva, da morata biti radi visoke napetosti toka noč in dan navzoča po dva monterja. En nižji monter 1500 K, en trgovski uradnik 1900 K; torej bodo znašali stroški za osobe minimalno na leto . . . K 18.000

Dalje je treba vpoštevati, da se porabi precejšno množino olja za mazanje in druge potrebščine v letnem znesku približno . . . » 1.000

Dalje pridejo v poštev davki in pristojbine, kar znaša na leto zopet . . . » 2.000

Glavni račun, okoli katerega se bo vse sukalo, je pa obrestovanje. Ako najamete posojilo po 5%, potrebujete za obrestovanje . . . » 77.500

odnos . 98.500

prenos . 98500

Razen tega je pa treba vpoštevati tudi amortizacijo, in sicer pride pri električni centrali v poštav dvajsetletna **amortizacija po 5%**, kar znaša tudi » 77.500

Morebiti se bo komu zdela ta svota previsoka. Gospod profesor Jarc se smeje, ampak amortizacija ni previsoko vzeta pri električnih centralah, kajti lesene drogeve je treba premenjati vsakih sedem let, omrežje vsakih 10 let, transformatorje vsakih 25 let, poslopja in fundamente pa vsakih 50 let. Razen tega je treba vpoštevati veliko nevarnost, o kateri je govoril že gospod deželni stavbni svetnik. Lahko se pripeti, da zunanja stena pri Završnici ne bo držala, da bo vsled mraza ali kakega drugega vzroka počila in potem gre vsa električna naprava v izgubo. Treba je torej računati z vsem tem, in torej vidite, da dvajsetletna amortizacija ni previsoka.

Končno je treba računati s **popravili**, s stroški za **vzdrževanje**, in sicer za omrežje 4%, za stikalne deske 2%, za generatorje $\frac{1}{2}$ %, za kable 1%

To skupaj računano da svoto K 15.500

Skupni izdatki pa bodo znašali na leto minimalno

svoto » 191.500

Dohodki pri Završnici.

Vzemimo pa na drugi strani dohodke. Glavni vir električne naprave ob Završnici bo vsekako **razsvetljava**. Četudi je gospod inženir Serbec dejal, da so to samo premise, na katere ni mogoče bazirati proračunov, pravim, da se vendar dá lahko računati s tem, koliko električnega toka se bo oddalo, in za to podlago služi število prebivalstva. Če vzamemo, da je v kranjsko-gorskem in radovljiskem okraju 28.000 prebivalcev, in če vzamemo, da pride na dva prebivalca ena žarnica, ena luč, ta številka, častiti gospodje, je — visoka, kajti v velikih mestih pride na enega prebivalca ena luč. Torej če vzamemo, da pride tukaj na dva prebivalca ena luč, bo zneslo to 14.000 žarnic, in sicer po 25 sveč, povprečno s 30 vati. Ako računamo — tukaj dam gospodom deželnim izvedencem na razpolago literaturo (Klici na levi: »Oho, oho!«), da gorijo te žarnice letno približno 300 ur, potem pridemo do

naslednjega računa, in sicer do sklepa, da bi se za razsvetljavo lahko oddalo letno 126.000 kw. ur. Gospod inženir Serbec je pripovedoval, da je cela umetnost rentabilnosti v tarifih, da na vsa vprašanja rentabilnosti odgovarjajo tarifi. Zato bom na podlagi teh tarifov ekspliciral rentabilnost. Če vzamemo 126.000 kw, ur po 50 vin., znaša to K 63.000

Jaz popuste še celo deželnemu odboru prepuščam in jih ne vpoštevam.

Dalje **kmetijski stroji in obrtni motorji**. Če računamo, da bi se za stroje in motorje porabilo ravno toliko električnega toka, kakor za razsvetljavo, potem bi se zopet oddalo 126.000 kw. ur, in če računamo, in sicer po zelenem tarifu, kilovatno uro po 25 vin., zneslo to . . . » 31.500

Sedaj pa pride veliko vprašanje, kaj je z **veleindustrijo**. Gospod stavbni svetnik, oziroma častiti gospodje so napravili — nekako ominozno za veleindustrijo, bele tiskovine, v znak, da od teh ne bo **nobenih dohodkov**. To bom še posebej skušal dognati in dokazati.

Pri elektrarni je treba še vpoštevati **čisti dobiček pri inštalaciji** in, če tega računamo z zneskom . . . » 5.500 je to svota, o kateri se lahko reče, da je med brati. **Vseh**

dohodkov bo » 100.000

Ker bo stroškov . . . » 191.500

bo torej deficita . . . » 91.500

Letna izguba pri Završnici.

Gospoda moja, jaz sem se držal pri izdatkih nalašč najnižjih postojank, dočim sem pri dokodkih vpošteval vse možnosti, ampak kakor vidite, je čisto izključeno, da bi prišli na zeleno vejico. **91.500 K je pa deficit, ki bo še-le v poznejših letih prišel v poštav**, kajti gospodje, v prvem letu ne boste imeli že 14.000 žarnic. Torej je **v prvih letih treba računati še z veliko večjim deficitom**. (Konec prih.)

Gospodarske drobtine.

Tržne cene goveje živine na Kranjskem. Po uradnih podatkih so znašale v decembru pretečenega leta tržne cene goveje živine na sejmišnih posameznih okrajih in sicer kron za vsa-

kih 100 kg žive teže: v kočevskem okraju za pol pitane vole 88, za nepitane vole 84; v krškem okraju za pitane vole 78, za pol pitane 73, za nepitane 72; v kranjskem okraju za pitane vole 83, za polpitane 79, za nepitane 71; v litijem okraju za pitane vole 89, za polpitane 86, za nepitane, 73; v logaškem okraju za pitane 80, za polpitane 76, za nepitane 74; v radovljiskem okraju za pitane 78, za polpitane 73, za nepitane 68; v novomeškem okraju za pitane 85, polpitane 75, nepitane 67; v kamniškem okraju za polpitane 84, nepitane 80; v črnomeljskem okraju za polpitane 76, za nepitane 60. — V postojnskem okraju ni bilo sejmov radi kuge na gobcih in parkljih.

IX. avstrijski vinorejski kongres avstrijskega vinorejskega društva na Dunaju se vrši letos v Gorici in sicer od 7. do 12. septembra. Stroške tega kongresa bodo plačali v delnih zneskih poljedelsko ministrstvo, vinorejsko društvo na Dunaju in dežela. Za častnega predsednika tega kongresa je izvoljen tržaški namestnik princ Hobenlohe. Istčasno se priredi v Gorici in sicer v prostorih trgovske zbornice vinorejska razstava, na kateri bode razstavljeno razno grozdje in raznovrstno vinorejsko in kletarsko orodje.

Živinske kužne bolezni na Kranjskem. V Metliki imajo v dveh, v Ljubljani v enem hlevu konji garje. Na Vinici so dognali v enem slučaju pasjo steklino. Precej razširjena je svinjska kuga. Imajo jo v občinah: Jablanica, pri Sv. Gregorju, Dolenji vasi, Želimljah, Cerknici, na Dvoru pri Novem mestu, v Šmihelu-Stopicah, Starem trgu, Dobličah, Dragotušu, Loki, Radencah, Suhorju, Črnomlju in Čepeljah. Rdečico pri prašičih imajo v Trnovem, Ribnici, Kostanjevici, v Št. Vidu nad Ljubljano, Vel. Gabru pri Litiji in Trebnjem. Drugih kužnih bolezni pri živini tačas ni na Kranjskem.

Semenj za kože in kožuhovino se vrši v Ljubljani, dne 26. januarja v skladišču tvrdke Balkan na Dunajski cesti št. 33. Na semenj pridejo tudi kupci iz Dunaja, Monakovega, Budimpešte in drugod. Vsakdo lahko proda vse svoje blago drago in brez prekupca.

Sol naj se daje živini redno vsaki dan. Sol se spremeni v želodcu v solno kislino, ki razkroji hrano in pospeši prebavo. Nekateri dajejo sol vsakih 8 ali 14 dni. To je slabo. Kaj bi rekli, če bi nam dajali vsaki dan neslano jed,

koncem tedna pa bi vrgli v skledo kar pest soli. Čim slabša je piča, tem več soli rabi žival. Srednje govedo rabi 15 do 30 g ($1\frac{1}{2}$ —3 deke), prasič 4—8 g, konj 7—15 g na dan. Za vsako glavo goveda treba tedaj na mesec okoli $\frac{3}{4}$ kg soli. Najboljše je kupiti živinsko sol, ker je cenejša. Sol je potresti med rezanico, seno ali otrobo, pa tudi kar v jasli, da jo žival liže. Najboljše je, da se meša sol sproti med krmo.

Po ceni petrolej bo v Celju. Trgovci so se med seboj sprli in si konkurirajo pri prodaji petroleja, kar se da. Lani so ga prodajali 1 po 40 vin., sedaj so mu nastavili ceno na 26 vin. pri l.

Mladi borovčni ali jelšni nasadi o zimskem času. Velik neprijatelj teh nasadov je težak, takozvani voden sneg. Mlaga še bolj šibka drevesca upogne, veje polomi in vršičke odlomi. Borovci se že še hrabro branijo proti uničujoči teži vodenega snega, ker so njih veje bolj upogljive in trpežne, a jelka se kar vda in podleže v kratkem času. Naj bi lastniki gozdov v takih časih nikdar ne pozabili, da se z otresanjem snega vsaj deloma prepreči težka škoda. Vsak vinar, ki se potroši v ta namen se obilo poplača.

Železno vrtno orodje se obvaruje riže na ta način, da se ga namaže z zmesjo obsoječo in enakih delov smole in navadne masti, ki smo jo nad ognjem nekoliko razstopili.

Jajčne lupine ne mečimo v smeti. Jajčne lupine imajo v sebi mnogo apnene in fosforove soli, ki delajo pri rasti kaj posebno debele kosti. Pri nas jih navadno vržemo v smeti, k večjim jih damo kokošim. Jajčne lupine pa so ravno tako dobre za druge domače živali, osobito mlajše. Mesto da vržeš lupine proč, stolči v prah in pomešaj jih med drugo krmo.

Mrzla ali mlačna voda za napajanje živine? Splošna navada je, da se živina napaja pri potoku ali v koritu z mrzlo vodo. Toda to ni vselej najboljše, zlasti po zimi ne. Pač pa ugaja hladna voda živini ob poletnej vročini, da se žival nekoliko ohladi. Seveda se mora paziti, da jo pije žival, kadar ni segreta ali potna, nakar prav lahko zbolí. Tudi se mora čuvati vselej, da živina mrzle vode ne pije naenkrat čez mero, kar je vselej škodljivo. — Priporočila se kot jako koristno napajati živino po zimi z nekoliko mlačno vodo. Skušnja je namreč pokazala, da je žival ob tem napoju veliko lepše uspevala, nego ob močno mrzlej vodi. Tudi krave dajejo več mleka, če se napajajo

z nekoliko mlačno vodo. Seveda se mora paziti, da je voda vselej tudi snazna. Najbolje je, zavreti lonec vode, pa jo priliti v večjo posodo k mrzlej vodi, da postane primerno mlačna. Takšne pijače se žival kmalu privadi.

Gnojni kupi. Če vozimo po zimi gnoj na njive, ga ni puščati v razkopanih kupih, ampak ti kupi se morajo poravnati in stlačiti, da se gnoj ugodno naprej razkraja. Pri nas pa vidimo pogostoma, da se gnoj tudi v teh kupih v nemar pušča. Kakor se je napeljeval in zvrčal, tako leži na teh mestih. To ni prav. Kakor v gnojiščih, tako se mora gnoj tudi na teh kupih stlačiti in poravnati, sicer nam gre preveč redilnih snovi v izgubo.

Tla pri lesenih svinjaki. Lesene svinjake postavljamo pri nas navadno od tal, da so bolj suhi. V tem slučaju se nabira pod svinjaki obilno moče in blata. Mnogo gnojnice se nam na ta način pogubi. Okrog svinjakov leži v rahlih kupih suh gnoj, gnojnice se pa zaceja v tla in popolnoma izgublja za gospodarstvo. Tla pod lesenimi svinjaki tlakajmo, tako da se gnojnice lahko odteka in napelje v gnojno jamo. Tako dobimo tudi več gnoja, ki je za izboljšanje poljedelstva prvo in glavno sredstvo.

Kako treba snažiti žrebe. Ko izgubi žrebe ono kodrasto dlako, s kojo je prišlo na svet, treba je začeti s snaženjem. Žrebe mora biti ravno tako snaženo kakor konj, posebno tedaj, če se ga ne goni na pašo, ampak krmi in goji v hlevu. Žrebeta ne smemo čediti z ostro robato krtačo, ker ima preveč občutljivo kožo in lahko tako pokvari za zmeraj. Ko začne menjavati dlako, ga je treba dobro snažiti, posebno tam, kjer ga najbolj srbi. Ako žrebe tega ne more prenašati, vzeti je slamo ali kako cunjjo za snaženje. Kadar se privadi na to drgnjenje, rabiti je ostrejša sredstva.

Izraba kosti v gospodarstvu. V mnogih gospodarstvih se kosti kar zamujejo. To pa je velika napaka, kajti kosti so prav izvrstne za krmljenje perutnine in prešičev. V prvi vrsti je misliti tu na apneno vsebino kosti. Kostna moka, kakršna se nahaja v trgovini, ima večinoma le fosfor in apno v sebi. Če pa sami raztolčemo kosti, so v njih še druge redilne snovi. Pri kokoših se pomnoži leženje jajec in rast, če se pri meša krmi kostne moke. Kost se navadno stolčejo in starejo z batom ali kladvom. Seveda te enostavne priprave ne zdrobe kosti popolnoma. Najboljše bi bilo kosti mleti z mlinčki. V tem

oziru bi bilo morda priporočljivo, če se združi več gospodarjev za nakup in porabo enega takega mline. Kost se mora zmleti, kadar so popolnoma suhe.

Črnilo se spravi s perila, ako se položi del z madežem za 5—10 ur v vročo vodo, kateri se pridene bencina. Nadalje se spira, kakor navadno perilo. Z bencinom je treba oprezno ravnati, ker se rad vname. Vliti ga smemo še-le, ko smo vodo odstavili od ognja.

Dežnike lahko dolgo ohranimo dobre, če ravnamo z njimi tako-le: Moker dežnik zaprt, a ne zviti se postavi s kjuko navzdol. Ko se je odkapljaj docela, se še-le sme razpétí, da se posuši. Kdor tako ravna, bo ohranil dolgo dobro palico in ogrodje, ki pri napačnem ravnanji rado zarjavi in strohni.

Kuretnina zahteva pozimi od svojih gospodarjev skrbne postrežbe. Varovati jo moramo, kolikor le mogoče, pred hudim mrazom. Stene v kokošjem hlevu znotraj zagrnimo s slamnatimi plahtami. Kuretnino ni dobro imeti v hlevih za živino, ker ta dobi od nje lahko golazen. Pozimi lahko spuščamo ob suhih dneh kuretnino na prosto, če pa dežuje in sneži, je najbolje da ostane v suhih prostorih.

Snažnost med molžo je eden pogojev, da se ohrani mleko okusno in zdravo. Da ohraniš mleko čisto, umij si pred molžo roke, očedi vime z vodo in s suho cunjjo. Kdor ima mnogo nastilje, naj s pogostim nastiljanjem ohrani vime snažno. Posoda v katero molzemo, naj bo skrbno osnažena, najbolje jo je takoj po molži dobro umiti in spraviti na suh prostor. Mleka ne smemo puščati dalj časa v hleva, da se ne navzame hlevskega duhu; takoj naj se precedi v snažno latvico, ki stoji v čistih in zračnih prostorih. Za precejanje mleka je treba gostih cedil ali sit, katera je treba po uporabi skrbno osnažiti, kar se lahko zgodi tudi s trdo krtačico. Zdravo in okusno mleko in dobri mlečni izdelki se dobe pri snažnih hišah.

Krave, ki nimajo mnogo mleka, je najbolje prodati mesarju, dokler še niso prestare in še lahko odebele. Da postanejo tolste, stati morajo po zimi v toplem hlevu, nastilj naj bo suh in snažen. Živali je treba vsak dan očistiti. Prve tedne dobivajo naj mnogo sočne hrane n. pr. repo, korenje, krompir itd., pozneje pa več otrobov, debele moke od koruze, ječmena, ovsa itd. Da je krma lažje prebavljiva, daje se narezana, poparjena, kuhana ali zmleta in osoljena.

Listek.

Pol leta med ranjenimi brati.

(Napisal dr. Brunon Weixl.)

Ob najinem prihodu je imela bolnišnica 200 postelj. Namenjena je bila posebno bolnikom iz Drinopolja, Skadra, Drača ter, ker je bila tik kolodvora, sploh težjim bolnikom, katerim ni bilo mogoče potovati dalje. Dotlej sta delovala v bolnišnici dva češka zdravnik, ki sta se s težkim srcem ločila od bolnikov in od Niša; morala sta se že za nekaj dni vrniti v domovino. Prevzela sva torej z dr. Oražmom vsak po eden oddelek. Tu sem spoznal veliko ljubezen dr. Oražna do bolnega brata. In ko sem videl, kako je z vsakim prijazen, kako je sijala iz njegovih oči dobrota in navdušenje za nje, bil sem prepričan o njegovi veliki ljubezni napram temu našemu bratskemu narodu. Nisem se mu čudil, da ga je srce priglasilo že v drugič med nje. S tem je govoril kakor z bratom, z onim kakor s sinom, za vsakega je imel prijazno, tolažilno in navduševalno besedo. Istotako je bil meni mil starejši kolega; šel mi je rad na roko, karkoli sem ga naprosil. In trenutke, katere sva preživela skupaj v Nišu, štel bom med svoje najlepše.

Dela je bilo precej. Sobe so bile skoraj vedno polne, včasih še prenapolnjene. Komaj smo jih odpustili nekoliko domov, že so nam napolnili bolnišnico z novimi. Od Drinopolja dobili smo nekoliko večje število bolnikov. A dasi so ležali reveži že mesece v rovih v najhujšem mrazu, kjer niso imeli prilike, da bi se pošteno očistili, vendar nikdar in nikjer nisem zasledil nečistote, o kateri so vedeli toliko pisati Srbom sovražni časniki. Lahko je sedeti v topli sobi in pisati lažnjive članke ter grditi ljudi, ki so si zaslužili le hvalo. Želel bi videti te gospode, kako bi izgledali po takih naporih, kakoršne so morali prestati vojaki v tej vojski. Najprej je treba človeka poznati, potem še-le soditi. Srb je na eni strani junak, na drugi človek dobrodušen, odkritosrčen, čista, značajna narava. Posebno se odlikuje v tem kmečki stan. Tip moški je lep, visok, krepak, skoraj nikjer ni videti malih ljudi, še manj pa kretenov. Vsak nastopa ponosno, odkritosrčno, kakor junak. A junaško prenašajo tudi vse napore in bolečine. To pa deloma tudi radi utrjenosti; navajeni so ležati na samih tleh, navajeni na vročino, dež in mraz. Kolikokrat sem jih občudoval —

vračajoč se po noči iz mesta — ko sem jih videl ležati po ulicah na tlaku pred hišami. Dospeli so bili še-le po noči z vlakov, gostilne in kavarne so bile prenapolnjene, nikjer prostora, legli so torej kar po ulicah in trdno zaspali.

Meseca marca so prihajali rekrutje. Bilo jih je na tisoče, toda nikjer ni bilo slišati razgrajanja, nikjer videti pijančevanja. Korakali so mirno, toda ponosno in iz oči jim je žarelo zadovoljstvo in veselje, da zamorejo služiti svoji domovini. Le tu in tam je zadonela kaka pesmica. Bili so sami krepki mladiči, nedolžnih, življenja polnih obrazov, nikjer ni bilo videti izžetega, izživelega lica. To je posledica njihovega zmernega in skromnega življenja. Bil sem v Nišu že nekaj mesecev, a nisem videl pijanega človeka, po noči nikdar slišal kričanja in razgrajanja. Vse je tiho in mirno. In novinci, prišedši iz kolodvora, po nekolikodnevem potovanju vendar niso bili utrujeni; korakali so čvrsto in veselo. Kadarkoli so morali iz kacega vzroka obstati in nekaj minut počakati, že je začel kak cigan v vrsti svirati na svoje gosli in takoj se jih je našlo nekoliko, ki so začeli plesati »kolo«. A še ponosnejši in veselejši so bili, ko so sprejeli vojaško obleko. Nikdar poprej še nisem imel prilike videti tako navdušenih novincev kot takrat v Nišu. Nikdo ni mislil na pretečo nevarnost, da bo moral mogoče že čez nekaj mesecev, da, nekaj dni v boj, vsak se je veselil le tega, da je sposoben služiti domovini. In čez nekaj dni so se že pokazali prave junake, vredne svojih starejših tovarišev.

Istotako je bilo v bolnišnici. Nikdar nisem slišal vzdihovanja in jadikovanja, dasi so bili bolniki, kateri se radi bolečin niso smeli ganiti na svojih ležiščih, sicer bi jih bil premagal pretresujoč krik. In od nikogar nisem slišal niti ene pritožbe, da mora trpeti radi domovine. Vsi so ležali mirno ter skrbeli, da drugim kolikor mogoče olajšajo bolečine. Bili so hvaležni za vsako prijazno besedico, za sleherno majhno uslugo, katero smo jim učinili. A pri odpustu iz bolnišnice so prišli skoraj vsi, da se poslove in nas zahvalijo zadnjikrat. Dasi se niso pritoževali, vendar so si želeli miru, da pojdejo že vendar domov, da vidijo zopet svoje mile. Ne bilo bi te želje, da še Srbija ne bi bila dovršila svoje naloge. Toda tako so morali ostati radi zaveznikov pod orožjem, a doma je propadala zemlja. »Samo da padeta Skader in Drinopolje, pa pojdemo domov«, so mi dejali večkrat.

V prvi vrsti jim je ležal na srcu padec Skadra, dasi so imeli pred Drinopoljem 50 tisoč srbskih vojakov in svoje najboljše topove. (Dalje.)

V šoli.

Učenec po pouku v šoli: „Gospod učitelj, prosim če bi smel jutri doma ostati.“

Učitelj: „Kaj pa bodeš delal?“

Učenec: „Krst bomo imeli.“

Učitelj: „Kako to, saj je tvoj oče že pet let v Ameriki?“

Učenec: „Ja pa vsak mesec pišejo.“

Med advokati.

Dr. Česen: „Katera kazen je hujša, dosmrtna ječa ali petnajstletna?“

Dr. Čebula: „Petnajstletna!“

Dr. Česen: „Kako to?“

Dr. Čebula: „Dosmrtno ječo vsak vzdrži, petnajstletne pa ne.“

Uganka.

Sedem kobil stoji v eni vrsti. Koliko jih stoji na sredi?

Noben. Vse stoje samo spred in zad.

Listnica upravnistva. Od raznih strani nam prihajajo pritožbe radi nerednega dostavljanja lista. Dognali smo že v več slučajih, da leži krivda na pošti. Ukrenili smo vse potrebno, da se nedostatki čim preje odpravijo. Tudi s položnicami je zamuda. — Naročnike prosimo za potrpljenje.

Loterijske številke.

Dunaj: 81, 27, 12, 28, 84.

Gradec: 66, 5, 74, 55, 80, 31.

Izjava.

Podpisani obžalujem, da sem govor našega domačina gosp. profesorja dr. Pestotnika napram nekaterim osebam v Tuhinjski dolini v neresničnem smislu razširal.

Zahvaljujem se gospodu doktorju na njegovem blagem srcu, da mi je to dejanje odpustil, ter od tožbe odstopil.

Anton Pirš
podomače Bognar.

Buč v Tuhinjski dolini 15. 1. 1914.

Žepne, Union'
ure, stenske
ure, budilke,
stenske ure z
uteži, kukinj-
:: ske ure. ::

Uhani, prstani,
verižice zavr-
ne, verižice dol-
ge, verižice za
gospode, man-
: šetni gumbi. :
Razni nastavki iz
: china srebra. :

F. ČUDEN

Ljubljana, samo Prešernova ulica.

Zahvalna pisma o Mastinu, uradno poverjena
po c. kr. notarju.

Spoštovanemu gospodu lekarnarju Trnkóczyju v Ljubljani.

Spoštovani gospod! Moji prašiči niso žrli, ter so
bili zelo slabotni. Slučajno dobim za poizkus od nekoga
svojih ljudi zavojček prašičjega krmilnega praška **Mastin**,
doktorja pl. Trnkóczyja krmilno in varstveno sredstvo;
in glej čudo! Od tedaj ne morem svojih prašičev dovolj
nakrmiti in se že silno debele nekoliko dni sem. V za-
hvalo za ta izborni pomoček, ga morem in bom vsako-
mur najtopleje priporočal. Prosim pošljite mi z obratno
pošto 5 zavojčkov prašičjega krmilnega praška **Mastin**,
doktorja pl. Trnkóczyja krmilno in varstveno sredstvo.
Z velespoštovanjem **Josip Englisch**, železniški mojster.

Belišče v Slavoniji, dne 31. oktobra 1900.

Zavoj Mastina stane 60 vin. Po pošti 5 zavojev
4 krone franko. Dobi se tudi pri vsakem trgovcu.

Tiskarna
Makso Hrovatin
Ljubljana, Wolfova ul.

*Priporoča izvrševanje vsa-
kvrstnih tiskovin kakor:
cenike, pisma, kuverte itd.*

Cene najnižje.

Ustanovljena l. 1881.

Ustanovljena l. 1881.

Kmetska posojilnica

Ljubljanske okolice v Ljubljani

obrestne hranilne
vloge po čistih

4 ³ | ⁰ |
4 | ⁰ |

brez odbitka
rentnega davka.

Rezervni zaklad znaša nad 800.000 K.